

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Микулино авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

Микулино авылы

№73

«13» ноябрь 2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Микулино авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренәң
этика һәм хезмәт тәртибе Кодексы турында

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә

Микулино авыл җирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Микулино авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренәң этика һәм хезмәт тәртибе Кодексын расларга.

2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Микулино авыл җирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга:

- 24.06.2011 ел, №18 "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Микулино авыл җирлеге Советы муниципаль хезмәткәрләренәң этика һәм хезмәттә үз-үзләрен тоту кодексы турында";

- 30.09.2015 ел, №10 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Микулино авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренәң этика һәм хезмәт тәртибе Кодексына үзгәреш кертү турында».

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион чөлтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча» урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

4. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм җирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

И.А. Такиulin

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Микулино авыл җирлеге Советының 2017 елның 13 ноябрәндәге 73 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Микулино авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең
этика һәм хезмәт тәртибе Кодексы
1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Микулино авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәттә үз-үзләрен тоту кодексы (алга таба - Кодекс) Россия Федерациясе Конституциясе, «муниципаль хезмәт нигезләре турында» модель законы нигезләмәләре нигезендә эшләнә.

1.2. Кодекс һөнәри хезмәт этикасының гомуми принциплары һәм хезмәт тәртибенең төп кагыйдәләре җыелмасыннан гыйбарәт, алар белән муниципаль хезмәткәрләр биләгән вазыйфаларына бәйсез рәвештә таянырга тиеш.

1.3. Муниципаль хезмәткә керүче Россия Федерациясе гражданы кодекс нигезләмәләре белән танышырга һәм үзенең хезмәт эшчәнлеген башкарганда, шул исәптән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып, аларны үтәргә тиеш.

1.4. Һәр муниципаль хезмәткәр Кодекс нигезләмәләрен үтәү өчен барлык кирәкле чараларны күрергә тиеш, ә Россия Федерациясенең һәр гражданы муниципаль хезмәткәрдән кодекс нигезләмәләре нигезендә аның белән мөнәсәбәтләрдә үз-үзен тотышын көтәргә хокуклы.

1.5. Кодекстың максаты булып муниципаль хезмәткәрләренең үзләренең һөнәри эшчәнлекләрен лаеклы башкару өчен хезмәт тәртибенең этик нормаларын һәм кагыйдәләрен билгели.

1.6. Кодекс муниципаль хезмәткәрләренең үз вазыйфаи бурычларын үтәвенең нәтижәләгән күтәрүгә юнәлдерелгән.

1.7. Кодекс муниципаль хезмәт өлкәсендә тиешле әхлак, муниципаль хезмәткә иҗтимагый аңда ихтирамлы мөнәсәбәт формалаштыру өчен нигез булып тора, шулай ук муниципаль хезмәткәрләренең иҗтимагый аңы һәм әхлагы, аларның үз-үзләрен контрольдә тоту институты булып тора.

1.8. Муниципаль хезмәткәрләренең Кодекс нигезләмәләрен белүе һәм үтәве аларның һөнәри эшчәнлегенә һәм хезмәт тәртибе сыйфатын бәяләү критерийларының берсе булып тора.

II. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРНЕҢ ХЕЗМӘТ ТӘРТИБЕНЕҢ ГОМУМИ
ПРИНЦИПЛАРЫ ҺӘМ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2.1. Муниципаль хезмәткәрләр, дәүләт, җәмгыять һәм гражданның алдында җаваплылыктарын аңлап, чакырылалар:

а) муниципаль органнарның нәтижәле эшен тәэмин итү максатларында вазыйфаи бурычларны намуслы һәм югары һөнәри дәрәжәдә башкару;

б) кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен тану, үтәү һәм яклау җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә төп мәгънәсен һәм эчтәлеген билгеләүдән чыгып эш итәргә;

в) үз эшчәнлеген җирле үзидарәнең тиешле органы вәкаләтләре чикләрендә гәмәлгә ашырырга;

г) нинди дә булса һөнәри яисә социаль төркемнәргә һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә, аерым гражданның, һөнәри яисә социаль төркемнәренә һәм оешмаларның йогынтысыннан бәйсез булырга;

д) аларның вазыйфаи бурычларын намус белән үтәвенә комачаулый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйлә гамәлләрне төшереп калдырырга;

е) федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәргә, муниципаль хезмәт узуга бәйлә бурычларны үтәргә;

ж) сәяси партияләр һәм иҗтимагый берләшмәләр карарларының үзләренә хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлегенән мәхрүм итә торган гаделлекне сакларга;

з) хезмәт, һөнәри этика нормаларын һәм эшлекле үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үтәргә;

и) гражданнар һәм вазыйфаи затлар белән эш иткәндә корректлык һәм игътибарлылык күрсәтергә;

к) Россия һәм башка дүләтләр халыкларының горәф-гадәтләренә һәм традицияләренә түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә, төрле этник, социаль төркемнәренә һәм конфессияләренә мәдәни һәм башка үзгәчлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

м) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгуга юл куймау һәм мәнфәгатьләр конфликтының килеп туган очраklarын жайга салу буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны күрергә;

н) шәхси характердагы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт урыныннан файдаланмаса;

о) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органы, аның житәкчесе эшчәнлегенә карата гавами фикерләр әйтүдән, фикерләүдән һәм бәяләүдән тыелып калырга;

п) гавами чыгышлар ясау һәм хезмәт мәгълүматын бирү буенча жирле үзидарә органында билгеләнгән кагыйдәләренә үтәргә;

р) массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә дүләт органы эше турында жәмгыятькә мәгълүмат бирү эшчәнлегенә хөрмәт белән карарга, шулай ук билгеләнгән тәртиптә гражданнарга һәм оешмаларга дәрәс мәгълүмат алуда ярдәм күрсәтергә;

с) гавами чыгышларда, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, Россия Федерациясе территориясендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр һәм граждан хокукларының башка күләмнәре бәйсез ил валютасында (шартлы акча берәмлекләрендә) билгеләүдән тыелып калырга, - белешмәләренә төгәл тапшыру өчен кирәк булган йә Россия Федерациясе законнарында, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләрендә, эшлекле әйләнеш горәф-гадәтләрендә каралган очраklarдан тыш, Россия Федерациясе резидентлары арасындагы алыш-бирешләр суммалары, Россия Федерациясе бюджет системасының барлык дәрәжәләрендәге бюджет күрсәткечләре, муниципаль бурычлар күләмнәре;

т) үз жаваплылыгы өлкәсендәге ресурслар белән мөмкин кадәр нәтижелерәк эш итүне тәмин итүгә даими омтылырга.

2.2. Муниципаль хезмәткәрләр Россия Федерациясе Конституциясен, Татарстан Республикасы Конституциясен, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын үтәргә тиеш.

2.3. Муниципаль хезмәткәрләр үз эшчәнлекләрендә сәяси, икътисадый максатка ярашлылыктан чыгып йә башка сәбәпләр аркасында законнары һәм башка норматив хокукый актларны бозуга юл куймаса тиеш.

2.4. Муниципаль хезмәткәрләр гамәлдәге нормалар һәм билгеләнгән таләпләр үтәлгәндә хезмәт мәгълүматын эшкәртә һәм тапшыра алалар.

2.5. Муниципаль хезмәткәрләр үзләре рәхсәтсез фаш иткән өчен жаваплы булган һәм (яисә) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аларга билгеле булган мәгълүматның иминлеген һәм конфиденциальлеген тәмин итү буенча тиешле чаралар күрергә тиеш.

2.6. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-урнаштыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр алар өчен профессиональлек, мактаулы абруй

үрнәге булырга, жирле үзидарә органында йә аның бүлекчәсендә нәтижәле эшләү өчен уңайлы мораль-психологик климат булдыруга ярдәм итәргә тиеш.

2.7. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәр, әгәр ул мондый гамәлләргә юл куймау яисә гамәл кылмау чараларын күрмәгән булса, үзенә буйсынган хезмәткәрләрнең этика принципларын һәм хезмәт тәртибе кагыйдәләрен боза торган гамәлләре яисә гамәл кылмаулары өчен Россия Федерациясә законнары нигезендә җаваплы була.

III. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ КОРРУПЦИЯГӘ КАРШЫ ТОРУ СТАНДАРТЫ

3.1. Муниципаль хезмәткәрләр коррупция күренешләренә каршы торырга һәм аны профилактикалау буенча Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә чаралар күрәргә тиеш.

3.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәндә һәм вазыйфаи бурычларны үтәгәндә муниципаль хезмәткәр үзендә вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясарга мөмкин булган шәхси кызыксыну булу яисә булу мөмкинлеге турында әйтәргә тиеш.

3.3. Муниципаль хезмәткәр үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясә законнары нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

3.4. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә, Россия Федерациясә прокуратурасы органнарына яки башка дәүләт органнарына коррупциячел хокук бозулар кылуга этәрү максатларында нинди дә булса затларның аңа мөрәҗәгать итүенең барлык очраklары турында хәбәр итәргә тиеш.

Коррупциячел хокук бозулар кылуга омтылыш максатларында мөрәҗәгать итү фактлары турында хәбәр итү, әлеге фактлар буенча тикшерү үткәрелгән яки уздырылган очраklардан тыш, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычы булып тора.

3.5. Муниципаль хезмәткәргә, вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, матди характердагы хезмәтләр, күңел ачулар, ял итү, транспорттан файдаланган өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) түләү тыела. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр, Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән очраklардан тыш, Татарстан Республикасы милке дип таныла һәм муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла.

3.6. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

а) башка түләүле эш башкарырга ниятләве турында яллаучы вәкиленә алдан хәбәр итәргә;

б) яллаучы вәкиленең язма рөхсәтен алырга:

- бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнүгә, әгәр башкасы каралмаган булса.

Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсә яисә Россия Федерациясә законнары белән;

а) - әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларына күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнең, башка иҗтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш) кабул итүгә;

в) муниципаль хезмәткәргә караган кыйммәтле кәгазьләренә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу өлешләрен, пайларны) Россия Федерациясә законнары нигезендә ышанычлы идарәгә, әгәр аларга ия булу мәнфәгатьләре конфликтна китерергә мөмкин булса, тапшырырга;

г) матди-техник һәм башка тәмин итү чараларыннан, башка дөүләт һәм муниципаль мөлкәттән бары тик вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйлә рәвештә генә файдаланырга.

3.7. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-урнаштыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр чакырып алынды:

а) үз кул астындагыларның мәнфәгатьләре конфликтна булдырмау һәм жайга салу чараларын күрергә;

б) кул астындагылар арасында коррупцияне кисәтү буенча чаралар күрергә;

в) муниципаль хезмәткәрләренә сәяси партияләр һәм ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска.

3.8. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-оештыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр үзләренә шәхси тәртипләре белән намуслылык, гаделлек һәм гаделлек үрнәге күрсәтергә тиеш.

3.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче турыдан-туры буйсыну яисә контрольлек итү мөнәсәбәтләренә бәйлә Муниципаль хезмәткәрләр арасында якин туганлык яисә Үзлекләр (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар һәм ир белән хатынның балалары) булганда, аларның берсе муниципаль хезмәттән азат итү яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү юлы белән муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүдән баш тартырга тиеш.

IV. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРНЕҢ ҺӨНӘРИ ХЕЗМӘТ ЭТИКАСЫНЫҢ ГОМУМИ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

4.1. Муниципаль хезмәткәргә хезмәт тәртибендә кешенәң, аның хокукларының һәм ирекләренәң иң югары хәзинә булуы һәм һәр гражданның хосусый тормышының кагылгысызлыгына, шәхси һәм гаилә серенә, намусын, абруен, үзенәң яхшы исемән яклауга хокукы булуы турындагы конституциячел нигезләмәләрдән чыгып эш итәргә кирәк.

4.2. Муниципаль хезмәткәр хезмәт тәртибендә:

а) дискриминацион характердагы теләсә нинди фикерләр һәм гамәлләр

б) тупаслык, кимсетүле тон, тәкәбберлек, алдан ук ялгыш фикерләр әйтү, хокуксыз, лаексыз гаепләүләр белдерү;

в) нормаль аралашуга комачаулаучы яисә хокукка каршы тәртип тудыручы янаулар, мыскыллаучы сүзләр яисә репликалар, гамәлләр;

г) гражданның белән хезмәт киңәшмәләре, әңгәмәләр, бүтән хезмәт аралашуы вакытында тәмәке тарту.

4.3. Муниципаль хезмәткәрләр үзләренәң хезмәт тәртибе белән коллективта бер-берсе белән эшлекле мөнәсәбәтләр һәм конструктив хезмәттәшлек урнаштыруга ярдәм итәргә тиеш.

Муниципаль хезмәткәрләр әдәпле, игелекле, корректлы, игътибарлы булырга һәм гражданның һәм хезмәттәшләре белән аралашканда түземлек күрсәтергә тиеш.

4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәгәндә тышкы кыяфәте, хезмәт шартларына һәм хезмәт чарасының форматына карап, гражданның дөүләт органнарына ихтирамлы мөнәсәбәтенә ярдәм итәргә, рәсмилек, тыйнаклык, традициялек, төгәллек белән аерылып торган гомум кабул ителгән эшлекле стильгә туры килергә тиеш.

V. КОНФЛИКТЛЫ СИТУАЦИЯЛӘР

5.1. Муниципаль хезмәткәр үз вазыйфаи бурычларын үтәгәндә конфликтлы хәлләр килеп чыгуга юл куймаска тиеш.

Муниципаль хезмәткәр үзен лаеклы тотарга, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, үзенең вазыйфаи регламенты, шулай ук әлеге кодекс нормалары нигезендә кырыс эш итәргә тиеш.

5.2. Әгәр муниципаль хезмәткәр конфликтлы вәзгыятьтән кача алмаса, аңа конфликт проблемасын турыдан-туры житәкче белән тикшерергә кирәк.

Әгәр турыдан-туры житәкче проблеманы хәл итә алмаса яисә конфликтлы хәлгә үзә жәлеп ителсә, муниципаль хезмәткәргә бу хакта югарырак житәкчегә хәбәр итәргә кирәк.

VI. КОДЕКС НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕН БОЗГАН ӨЧЕН ЖАВАПЛЫЛЫК

6.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең әлеге Кодекс нигезләмәләрен бозуы «Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм жайга салу комиссияләре турында» Татарстан Республикасы Президентының 2010 елның 25 августындагы ПУ-569 номерлы Указы нигезендә төзелә торган муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия утырышында мораль хөкем ителергә тиеш. мәнфәгатьләр конфликт", ә федераль законнарда каралган очракларда, Кодекс нигезләмәләрен бозу муниципаль хезмәткәргә карата юридик жаваплылык чаралары куллануга китерә.

Муниципаль хезмәткәрләрнең Кодекс нигезләмәләрен үтәве аттестацияләр үткәргәндә, югарырак вазыйфаларга күрсәтү өчен кадрлар резервын формалаштырганда исәпкә алына.